

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet alapján.

A 27/2016 (IX. 16.) EMMI rendelet szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 140 02	Pedagógiai- és családsegítő munkatárs
-----------	---------------------------------------

Tájékoztató

A vizsgázó az első lapra írja fel a nevét!

Amennyiben a válaszadáshoz több helyre lenne szüksége, pótlapokat is használhat, neve és a megválaszolt kérdés sorszámának pontos feltüntetésével. A feladat megoldásához csak kék színű tollat lehet használni!

Figyeljen a válaszok stílusára, a szakkifejezések pontos használatára, valamint a helyesírási, nyelvhelyességi szabályok betartására!

A minimálisan elvárt válaszokon felüli, helyes válaszadás esetében a maximális pontszámon (100 pont) belül további, pluszpontok megszerzésére is van lehetőség!

Értékelési skála:

81 – 100 pont	5 (jeles)
71 – 80 pont	4 (jó)
61 – 70 pont	3 (közepes)
51 – 60 pont	2 (elégséges)
0 – 50 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, más helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya 30%.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

Amennyiben a válaszadáshoz több helyre lenne szüksége, pótlapokat is használhat, neve és a megválaszolt kérdés sorszámának pontos feltüntetésével.

Figyeljen a válaszok stílusára, a szakkifejezések pontos használatára, valamint a helyesírási, nyelvhelyességi szabályok betartására!

A minimálisan elvárt válaszokon felüli, helyes válaszadás esetében a maximális pontszámon (100 pont) belül további, pluszpontok megszerzésére is van lehetőség!

1. Sorakoztasson fel érveket és ellenérveket a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált, illetve szegregált nevelésével kapcsolatban!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ismertesse az emberi szükségletek rendszerét!
Rajzolja le a „Maslow-piramis”-t és értelmezze az egyes szinteket!

8 pont

.....

.....

.....

3.

Ismertesse a csecsemőkori ambivalens és a dezorganizált kötődés fogalmát!

Milyen esetekben alakulhatnak ki? Hogyan ismeri fel ezeket a kötődési típusokat?

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.

Mi a büntetőjogi felelősség alsó határa (hány éves kortól büntethető egy fiatalkorú)?

Melyek a fiatalkorúakkal szemben alkalmazott büntetés alapvető céljai?

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.

Milyen a jó napirend kisgyermekkorban?

Melyek az alapelvek a napirend kialakításánál? Írjon le röviden (szükség esetén pótlap felhasználásával) egy óvodai napirendet!

12 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.

Milyen külső és belső tényezők befolyásolják az egészséget?

Soroljon fel röviden jellemezzen legalább 3-3 tényezőt!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.
Mit értünk aktív és passzív pihenés alatt? Mi ezek jelentősége?

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.
Milyen alvásigénye van az embernek az egyes fejlődési szakaszokban? Milyen tényezőktől függ az alvásigény?

10 pont

- Újszülöttek (0–3 hónapos):
- Csecsemők (4–11 hónapos):
- Kisgyermek (1–2 évesek):

Óvodások (3–5 évesek):

Iskoláskorú gyermekek (6–13 évesek):

Tizenévesek (14–17 évesek):

Fiatal felnőttek (18–25 évesek):

Felnőttek (26–64 évesek):

Idősek (65 éves kor felett):

.....

.....

.....

.....

9.

Mit értünk verbális, illetve nonverbális kommunikáció alatt?

Írjon legalább 3-3 példát is!

6 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.

Sorolja fel és ismertesse az emberi kapcsolatokban megjelenő távolsági zónákat, a körülbelüli zónatávolságok megadásával! Milyen tényezők befolyásolják a zónatávolságokat?

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.

Mit értünk szerepjáték alatt az óvodáskorban? Melyek a szerepjáték főbb jellemzői?

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12.

Önnek egy hangversenylátogatás szervezésében kell részt vennie. Tervezze meg az esemény programját!

Javasoljon legalább három lehetséges előadást, és javaslatát röviden indokolja is!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet alapján.

A 27/2016 (IX. 16.) EMMI rendelet szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 140 02	Pedagógiai- és családsegítő munkatárs
-----------	---------------------------------------

Értékelési skála:

81 – 100 pont	5 (jeles)
71 – 80 pont	4 (jó)
61 – 70 pont	3 (közepes)
51 – 60 pont	2 (elégséges)
0 – 50 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%.

Értékelő lap

Ssz.	Feladat	Az információtartalom vázlata alapján	Pontszámok	
			Max.	Elért
1.	Sorakoztasson fel érveket és ellenérveket a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált, illetve szegregált nevelésével kapcsolatban!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével, és érvei megalapozottak.	8	
2.	Ismertesse az emberi szükségletek rendszerét!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Fogalom-meghatározás: 3 pont Ábra: 3 pont Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
3.	Ismertesse a csecsemőkori ambivalens és a dezorganizált kötődés fogalmát!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Fogalom-meghatározás: 3 pont	8	
4.	Mi a büntetőjogi felelősség alsó határa (hány éves kortól büntethető egy fiatalkorú)? Melyek a fiatalkorúakkal szemben alkalmazott büntetés alapvető céljai?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában a munkakörében elvárható jogszabályi alapfogalmakkal. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
5.	Milyen a jó napirend kisgyermekkorban?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a napirend jelentésével. Elfogadható példa: 5 pont A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	12 (+4)	
6.	Milyen külső és belső tényezők befolyásolják az egészséget?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Minden helyesen felsorolt, és jellemzett tényező 1 pont. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8 (+4)	
7.	Mit értünk aktív és passzív pihenés alatt? Mi ezek jelentősége?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével.	8	
8.	Milyen alvásigénye van az embernek az egyes fejlődési szakaszokban? Milyen tényezőktől függ az alvásigény?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Helyes időtartamok: 1-1 pont Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	10 (+4)	

9.	Mit értünk verbális, illetve nonverbális kommunikáció alatt?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	6	
10.	Sorolja fel és ismertesse az emberi kapcsolatokban megjelenő távolsági zónákat, a körül-belüli zónatávolságok megadásával! Milyen tényezők befolyásolják a zónatávolságokat?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Helyes távolságok: 1-1 pont Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
11.	Mit értünk szerepjáték alatt az óvodáskorban? Melyek a szerepjáték főbb jellemzői?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	8 (+4)	
12.	Önök egy hangversenylátogatás szervezésében kell részt vennie. Tervezze meg az esemény programját!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a külső iskolai programokra vonatkozó írott és íratlan szabályokkal. Igényes megfogalmazás, pontosan megadott műsorszámok esetén az összpontszámon belül pluszpontok adhatóak. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8 (+4)	
Összesen			100	

Válaszlehetőségek

1.

Sorakoztasson fel érveket és ellenérveket a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált, illetve szegregált nevelésével kapcsolatban!

Érvek az integrált nevelés mellett: esélyteremtés, egyenlő bánásmód elve, megszünteti a stigmatizálást, a diszkriminációt, elfogadóvá, toleránssá neveli a gyermekeket stb.

Ellenérvek: csoport teljesítményének csökkenése, konfliktusok a többi gyermekekkel, speciálisan képzett pedagógus szükséges, stb.

2.

Ismertesse az emberi szükségletek rendszerét!

(Rajzolja le a „Maslow-piramis”-t és értelmezze az egyes szinteket!)

Abraham Maslow motivációs rendszere szerint a szükségleteknek létezik egy hierarchiája, amelyet egy motivációs piramisban foglalt össze.

A piramis legalsó szintjén az alapvető élettani szükségletek, mint például az éhség, szomjúság stb. helyezkednek el, majd a piramis csúcsa felé haladva egyre magasabb rendű motívumokkal találkozunk. A piramis csak az emberre jellemző szükségleteket is tartalmaz, ilyen a megbecsülés, a kognitív, az esztétikai és az önmegvalósítás szükséglete. Az önmegvalósítás alatt a bennünk lévő lehetőségek kiteljesedését érti.

3.

Ismertesse a csecsemőkori ambivalens és a dezorganizált kötődés fogalmát!

Milyen esetekben alakulhatnak ki? Hogyan ismeri fel ezeket a kötődési típusokat?

A bizonytalan kötődés speciális esetei:

Ambivalens kötődés: az anya következetlen, egyszer büntető, majd túlóvó. Emiatt, vagy korai szeparációs élmények talaján szorongás alakul ki a gyermekben a szülői viselkedés bejósolhatatlansága miatt. Extrém módon követi anyját és tapadósan kötődni próbál, bár miközben keresi a kapcsolatot, ellen is áll neki.

Dezorganizált kötődés: teljesen kaotikus, gyakran bántalmazó szülői bánásmód mellett alakul ki. A gyermekek érzelemléleke, viselkedése ilyenkor széttöredezhet, alig játszanak, földre vetik magukat, hisztérikus rohamaik vannak.

4.

Mi a büntetőjogi felelősség alsó határa (hány éves kortól büntethető egy fiatalkorú)?

Melyek a fiatalkorúakkal szemben alkalmazott büntetés alapvető céljai?

A jelenlegi szabályok szerint a büntetőjogi felelősség alsó határa a 14. életév.

Az általános büntetési célokat a Btk. 37. §-a tartalmazza. Eszerint a büntetés olyan joghátrány, ami a társadalom védelmét szolgálja az általános és az egyéni megelőzés érdekében. Ezen szempontokat a fiatalkorú bűnelkövetők esetén is figyelembe kell venni, de ezeket is megelőzően a törvény nevelési célokat is megfogalmaz. A fiatalkorúval szemben alkalmazott büntetés vagy intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjék, és a társadalom hasznos tagjává válják.

5.

Milyen a jó napirend kisgyermekkorban?

Melyek az alapelvek a napirend kialakításánál? Írjon le röviden egy óvodai napirendet!

A helyes életritmus a harmonikus fejlődés alapfeltétele.

A jól összeállított napirend rugalmas, alkalmazkodik az évszakokhoz, a napi változásokhoz.

Az étkezések mindig azonos időpontban és időtartamban legyenek.

Ne legyenek üres járatok, viszont ne terheljük le a gyermekeket túlságosan, életkoruknak megfelelően biztosítsuk számukra a napi tevékenységek milyenségét, mértékét.

Lehetőleg minden nap tartózkodjunk velük a szabad levegőn is.

Biztosítsuk a szabad játékot, stb.

Napirend pl. (kreatív feladat)

7:30-8:00 Gyermekek érkezése, fogadása

8:00-8:30 Szabadon választott játék, folyamatos reggeli

8:30-9:00 Reggeli

9:00-9:45 Szabad játék, játékos foglalkozások, egyéni készségfejlesztés

9:45-10:00 Előkészületek a tízóraihoz, tisztálkodás

10:00-10:15 Tízórai

10:15-10:30 Készülődés a szabadlevegőn való tartózkodáshoz

10:30-11:45 Játék az udvaron, séta a szabadban

11:45-12:00 Előkészületek az ebédhez, tisztálkodás

12:00-12:30 Ebéd

12:30-12:45 Készülődés a pihenéshez, fogmosás

12:45-15:00 Pihenés

15:00-15:15 Folyamatos felkelés, tisztálkodás

15:15-15:30 Uzsonna

15:30-16:00 Szabadon választott játék

16:00-16:30 Indulás haza

6.

Milyen külső és belső tényezők befolyásolják az egészséget?

Soroljon fel röviden jellemezzen legalább 3-3 tényezőt!

Külső tényezők

- Természeti környezet
- Társadalmi környezet
- Szociális és gazdasági tényezők
- Kulturális háttér

Belső tényezők

- Az egyén fejlettségi szintje
- Intellektuális háttér
- Az egyén saját állapotának felismerése
- Érzelmi és lelki tényezők
- Genetikai tényezők

7.

Mit értünk aktív és passzív pihenés alatt? Mi ezek jelentősége?

Pihenés kategóriájába sorolhatunk minden olyan passzív és aktív tevékenységet, ami a mindennapi feszültségektől mentesít minket, számunkra örömet és kikapcsolódást nyújt.

Aktív pihenés: sporttevékenységek, játék, szabadidős és hobbitevékenységek, kulturális tevékenységek stb.

Passzív pihenés: alvás, relaxáció, mozgást vagy bármilyen koncentrációt nem igénylő pihenési formák.

8.

Milyen alvásigénye van az embernek az egyes fejlődési szakaszokban? Milyen tényezőktől függ az alvásigény?

Ajánlott optimális alvásidők:

Újszülöttek (0–3 hónapos): 12–17 óra
 Csecsemők (4–11 hónapos): 12–15 óra
 Kisgyermek (1–2 évesek): 11–14 óra
 Óvodások (3–5 évesek): 10–13 óra
 Iskoláskorú gyermekek (6–13 évesek): 9–11 óra
 Tizenévesek (14–17 évesek): 8–10 óra
 Fiatal felnőttek (18–25 évesek): 7–9 óra
 Felnőttek (26–64 évesek): 7–9 óra
 Idősek (65 éves kor felett): 7–8 óra

Befolyásoló tényezők:

- életkor
- egészségi állapot
- napi terhelés
- étkezési szokások
- évszakok, időjárás stb.

9.

Mit értünk verbális, illetve nonverbális kommunikáció alatt?

Írjon legalább 3-3 példát is!

Az emberi kommunikáció több csatorna igénybevételével történik, így elkülöníthetjük a verbális kommunikációt, mely nyelvvel, mint digitális kóddal kifejezhető emberi beszédet és írást jelenti, és a nem verbális kommunikációt, mely magában foglal minden olyan üzenetet, amely analógiás kódok által fejezhető ki. Idetartozik a gesztus, a mimika, a mozgás, a térköz, az öltözködés stb. Az emberi kommunikáció két csatornája azonban csak tudományos vizsgálatok céljából választható szét, a valóságos folyamatban ezek e tényezők szorosan összefonódva, egymást kiegészítve vesznek részt.

10.

Sorolja fel és ismertesse az emberi kapcsolatban megjelenő távolsági zónákat, a körülbelüli zónatávolságok megadásával! Milyen tényezők befolyásolják a zónatávolságokat?

Intim zóna (0-45 cm között) – közelálló barátok, családtagok számára, akik érzelmileg közel állnak hozzánk.

Személyes zóna (45-120 cm között) – kommunikáció a mindennapi tevékenységek ellátásában, munkahelyen, baráti összejövetelen stb.

Társadalmi zóna (120-360 cm között) – idegenek, ismeretlenek és mindazok, akiket nem ismerünk elég jól.

Nyilvános zóna (360 cm fölött) – ez az a távolság, amely a legmegfelelőbb, ha egy embercsoporthoz/embercsoporttal beszélünk.

Befolyásoló tényezők:

- Kulturális háttér
- Neveltetés
- Egyéni attitűdök
- Társadalmi szerepek, státuszok stb.

11.

Mit értünk szerepjáték alatt az óvodáskorban? Melyek a szerepjáték főbb jellemzői?

Szerepjátéknak azt a játéktevékenységet nevezzük, amelyben a gyermekek a látott szerepeket, tevékenységeket, a felnőttek közötti sajátos viszonylatokat sajátos játékkörülmények között újraalkotják.

Az óvodáskori szerepjáték legjellemzőbb tulajdonsága, hogy adott folyamaton belül a gyermek kettős tudatállapotban van, ami annyit jelent, hogy ugyanazon időben képes teljes mértékben beleélni magát egy adott helyzetbe úgy, hogy közben pontosan tisztában van a valóságbeli jelenlétével.

12.

Önnek egy hangversenylátogatás szervezésében kell részt vennie. Tervezze meg az esemény programját!

Javasoljon legalább három lehetséges előadást, és javaslatát röviden indokolja is!

Kreatív feladat, általános megoldás nem adható. A helyes válaszok az iskolai zenei programok szakmai szempontból releváns indoklását is tartalmazzák (tanulmányi, kulturális, ismeretszerzési lehetőségek, közösségépítő funkciók stb.).

A ponthatáron belül más, a javító tanár által helyesnek tartott megoldás is elfogadható.